

EVALUACE MŠ ÚVALY 2015 – ZPRÁVA

Zpracovaly: PhDr. Simona Horáková Hoskovcová, PhD.

PhDr. Eliška Kodyšová, PhD.

Evaluace proběhla 12.2.-13.3. 2015

OBSAH

Celkové zhodnocení	2
Výsledky a komentáře	2
Hlavní doporučení	3
Dotazování rodičů	5
Výsledky a komentáře	5
Doporučení	18
Dotazování učitelek	20
Výsledky a komentáře	20
Doporučení	21
Pozorování v MŠ – spokojenost dětí v MŠ	21
Výsledky a komentáře	22
Doporučení	29
Analýza webu	30
Výsledky a komentáře	31
Doporučení	33

CELKOVÉ ZHODNOCENÍ

VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE

Z evaluace vyplývá, že naprostá většina rodičů je velmi (ca 50%) nebo průměrně (ca dalších 30%) spokojená s fungováním školy. Velmi dobře hodnotí svou MŠ také učitelky, kdy na úrovni nespokojenosti není žádná. Děti v mateřské škole působí spokojeně. Ve třídách panuje neutrální až dobrá nálada. Pláč a konflikty jsou velmi výjimečné. MŠ Úvaly lze považovat za dobrou školku, kde nedochází k systematickým chybám. Objevují se jednotlivé podněty, které je nutné řešit na individuální úrovni rodičů a učitelek. Zde patrně spočívá nejvýraznější prostor pro rozvoj převážně na straně vedení MŠ.

Vzhledem ke komunikaci s dětmi uvnitř školky a komunikaci MŠ s rodiči je školka na průměrné úrovni. Tedy je naprosto porovnatelná s tím, co vidíme v mnoha jiných podobných MŠ. Je tu samozřejmě prostor pro rozvoj a vylepšování komunikace směrem k ideálním modelům, které účinně rozvíjejí kompetence dětí a podporují participaci rodičů na vzdělávacím procesu.

Slabinou je webová prezentace budovy Kollárova, jejíž administrace je v současnosti v diskusi. Především doporučujeme vzájemně vyladit prezentace budovy Pražská a Kollárova, aby se zdůraznilo, že se jedná o jednu MŠ (pokud to má být takto vnímáno). Za změnu stojí poměrně formálně a stroze formulované texty na webu MŠ Kollárova.

HLAVNÍ DOPORUČENÍ

Na tomto místě jsou shrnuta do bodů doporučení, která jsou podrobněji rozpracovaná u jednotlivých kapitol:

- Věnovat **pozornost bezpečnosti objektu**. Rodiče zmiňují snadnou dostupnost obou objektů MŠ brankou, která se nezamyká.
- **Rozšířit elektronickou komunikaci**. Rodiče by stáli mimo dostupnost informací na webu především o možnost dostávat zprávy e-mailem.
- Individuálně se zabývat **fungováním učitelek ve vytipovaných třídách**. Zabývat se vztahy učitelek dětem. Zde bych doporučila v případě větších komplikací umožnit učitelkám supervizi nebo VTI (videotrénink interakcí). Aby nedošlo k předpojatosti vůči konkrétním třídám a abychom předešli efektu sebenaplňujícího se proroctví, má tyto informace k dispozici vedení MŠ.
- Reflektovat **fungování vedení MŠ a zvláště paní ředitelky**.
- Zvážit **konání třídních schůzek 2x ročně** (v současnosti 1x ročně). V návaznosti na třídní schůzky se osvědčuje vyhradit čas i pro osobní konzultace a takto komunikovat rodičům, že je tu možnost v klidu si pohovořit o dítěti.
- Více **komunikovat o fungování MŠ s rodiči a vysvětlovat, případně nechat spolurozhodovat**.
- Učitelky jsou schopné přijmout ještě jasnější organizační strukturu, která bude přehledná, a také konstruktivní kontrolu práce v MŠ.
- Z hlediska komunikace bychom doporučili **oslovovat děti 1. pádem** – je to přirozenější a osobnější forma komunikace. Většina učitelek oslovuje 3. pádem (Anička si uklidí boty.)
- Doporučujeme komentovat **během jídla**, že potraviny jsou nejen zdravé, ale také chutné. Pozorovala jsem hodnocení za sněžený talíř (Chválím Aničku, všechno snědla). To není v zásadě špatně, ale ještě lepší je povzbuzovat vlastní spokojenost dítěte, aby vnímaly jídlo jako užitečné jim (To sis pochutnala, vid').
- Doporučuji **sdílet dobrou praxi** – v jednotlivých třídách jsem viděla dobré nápady učitelek, které by byly přenosné do jiných tříd.
- Osobní zaujetí a respekt k dětem je u učitelek patrný. Pedagogické výkony, které jsem měla možnost pozorovat, jsou na běžné a nadprůměrné úrovni. Je tu prostor pro rozvoj k excelenci, kterého je možno dosáhnout dalším vzděláváním učitelů nebo přijetím určité „filozofie“ MŠ (Zdravá škola, Respektovat a být respektován apod.). Jde hlavně o oblast řešení konfliktů a podněcování iniciativy dětí.

- **Zaměřit se na jazyk sdělení** na webu v názvech jednotlivých kategorií i v jejich obsahu. Měly by vyjadřovat zaměření na rodiče jako na partnera a pokud možno obsahovat už výzvu či činnost (viz kategorie „napište nám“). Je rozhodně vhodné vyhnout se formálnímu, neosobnímu či direktivnímu vyjadřování.
- Provéřít a **zjednodušit strukturu hlavního menu** webu MŠ Kollárova.
- Pokud mateřské škole záleží na tom, aby nebyly stále porovnávány jednotlivé budovy MŠ, doporučujeme **sladit i vnější komunikaci na webu**. Jednak je možné dohodnout stejnou strukturu a názvy rubrik. Inspiraci základní struktury lze převzít z webu budovy Pražská, strukturu informace o třídách lze převzít podle webu MŠ Kollárova. Weby by měly být vzájemně prolinkované.

DOTAZOVÁNÍ RODIČŮ

VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE

Dotazování rodičů proběhlo formou dotazníku, který mohli rodiče vyplnit ve formě tužka-papír nebo on-line. Rodiče byli 18.2.2015 informováni o možnosti dotazník vyplnit jednak formou informace na nástěnce, osobně při předání dotazníku učitelkou nebo sdílením odkazu na on-line dotazník přes soukromé kontakty mezi rodiči. Sběr dat od rodičů proběhl do 25.2.2015

Za základ dotazníku byl použit dotazník „Kultura mateřské školy“, který byl použit ředitelkou MŠ pro vnitřní evaluaci před rokem. Položky dotazníku jsou funkční a umožní porovnávání napříč časem i porovnání s pohledem učitelek. Položky byly doplněny o položky, na které se chtěla zaměřit ředitelka MŠ (např. kvalita webu, spokojenost s akcemi, hodnocení vybavení školky apod.) a další položky, které vzešly z podnětu rodičů (např. upřednostňované formy komunikace). Při tvorbě dotazníku jsme se drželi maximálního rozsahu 4 stran dotazníku, abychom od jeho vyplnění neodradili zaneprázdněné nebo méně motivované rodiče. To s sebou nese samozřejmě nutnost redukovat otázky. Abychom umožnili rodičům vnést další podněty do diskuse, byl dotazník doplněn 5 položkami s možností volné odpovědi.

Vyplněno bylo celkem 174 dotazníků, což představuje zkušenost asi 2/3 rodičů (přesněji řečeno vyjádření rodičů ke zkušenosti v dané třídě – rodiče, kteří mají v MŠ více dětí v různých třídách, mohli vyplnit dotazník pro každé dítě zvlášť). Účast na dotazování lze považovat za dostačující pro vyhodnocení a umožňuje vytvořit vypovídající obraz o tom, jak fungování MŠ nahlíží rodiče. Celá řada rodičů v prostoru pro volné odpovědi zpracovala své podněty velmi pečlivě. Je z toho patrný zájem o fungování školy.

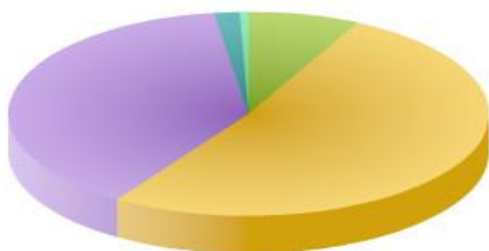
Tabulka ukazuje počty dotazníků odevzdaných v jednotlivých třídách:

Kytičky Kollárova	24		13.8%
Jablíčka Kollárova	21		12.1%
Motýlci Kollárova	19		10.9%
Berušky Kollárova	24		13.8%
Sluníčka Kollárova	24		13.8%
Rybičky Kollárova	16		9.2%
Žabičky Kollárova	17		9.8%
Sluníčka Pražská	18		10.3%
Dráčci Pražská	11		6.3%

Celkem odpovědí 174

VYHODNOCENÍ JEDNOTLIVÝCH POLOŽEK

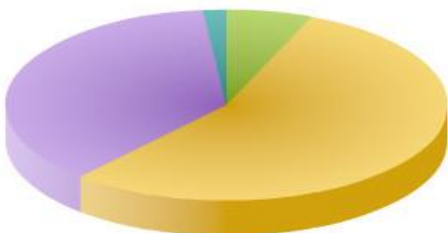
Jaké jsou ve školce a třídě podmínky pro hru a výuku?

- Vynikající podmínky, které berou v úvahu také individuální požadavky dětí a učitelek (7.5%)
- MŠ je velmi dobře vybavená (51.7%)
- Průměrné, něco by mohlo být určitě lepší (38.5%)
- Špatné, v určitých případech neodpovídají potřebám dětí a učitelek (1.7%)
- Velmi špatné, neodpovídají potřebám dětí a učitelek (0.6%)

Podmínky pro hru považují rodiče vesměs za velmi dobré až průměrné. Nízkou spokojenost vyjadřují pouze tři rodiče. Jde tedy o oblast, ve které nejsou nutné velké změny. Ze slovních odpovědí vyplývá, že největší rezervy jsou ve velikosti a vybavení zahrady u budovy Kollárova, kde zároveň značná část rodičů vyjadřuje pochopení vzhledem k nutnosti přistavět v minulých letech nové pavilony.

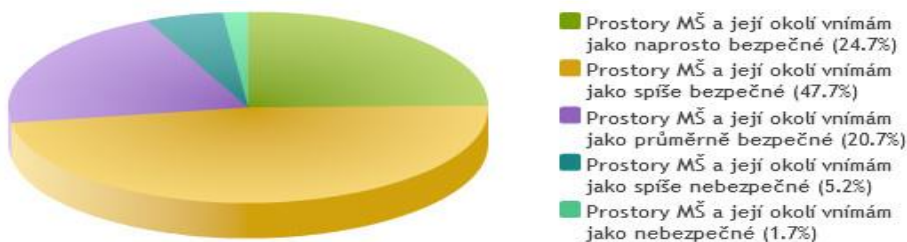
Jak se vám líbí MŠ z hlediska estetického a pořádku

- Výjimečně estetická úroveň i vynikající pořádek (6.3%)
- Velmi dobrá estetická úroveň a čistota bez problémů (55.2%)
- Vcelku dobrá estetická úroveň a čistota (36.8%)
- Špatná estetická úroveň včetně problémů s hygienou a úklidem (1.7%)
- Velmi špatná estetická úroveň, nepořádek a špína (0%)

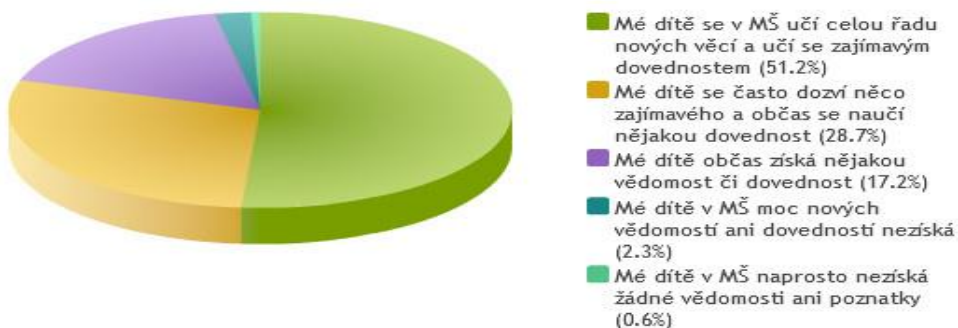
S estetikou a hygienou jsou rodiče z valné většiny spokojeni a v této oblasti není nutné zvláštní opatření.

Pocit bezpečí v objektu MŠ

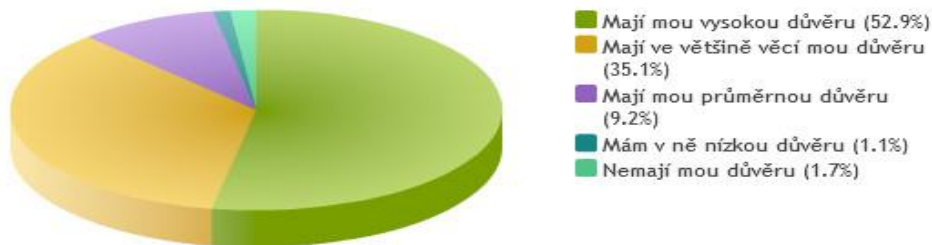
Bezpečnost prostředí, ve kterém pečujeme o děti, je pro rodiče velmi důležitou položkou. Proto je nutné brát zřetel na 6,9% rodičů, kteří nevnímají prostředí MŠ jako bezpečné. Toto procento není závratné, ale již cosi signalizuje. Ze slovních odpovědí vyplývá, že u obou budov by rodiče uvítali zamčenou branku a možnost učitelek kontrolovat osobu, která zvoní, kamerou. Při stávajícím stavu lze do obou areálů volně vstoupit. Během pobytu dětí na zahradě pak rodiče vnímají i riziko, že dítě může z areálu MŠ odejít.

Získává Vaše dítě dostatek nových vědomostí a dovedností v MŠ?

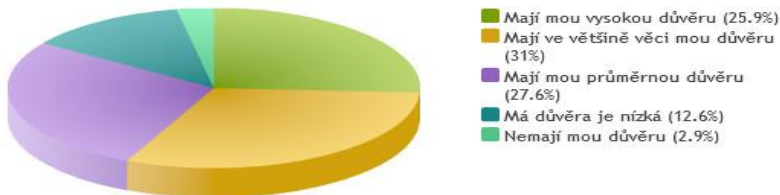
Pokud jde o vzdělávací cíle, valná většina rodičů sleduje u dětí zisk nových znalostí a dovedností. Lze konstatovat, že MŠ plní vzdělávací cíle. Negativní hodnocení se týká minimálního počtu rodičů.

Důvěra v učitelky, které mají naše dítě na starost

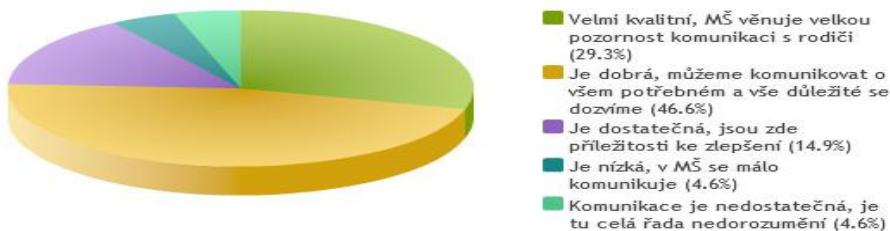
Učitelky v MŠ mají v zásadě velmi vysokou důvěru rodičů. Důvěru bychom měli považovat za základní pocit, se kterým může rodič předat dítě do péče druhé osoby. Jde o velmi důležité východisko při péči o dítě a z toho důvodu považuji za důležité zabývat se důvody, proč 3 rodiče vyjadřují k učitelce nedůvěru a 2 nízkou důvěru. U jiných položek takový výsledek můžeme hodnotit jako zanedbatelný. U této položky nikoliv. Pokud není přítomna důvěra k pedagogovi, nelze počítat s dobrým průběhem výchovného procesu. Ve slovních odpovědích se objevují poznámky, že je matoucí střídání pedagogů během dne, dále rodiče byli svědky toho, že učitelky na děti křičely. Objevuje se také kritika strohé zpětné vazby o dítěti. Někteří z rodičů by uvítali od učitelek rozsáhlejší zpětnou vazbu o dítěti.

Důvěra ve vedení MŠ (ředitelka, zástupkyně ředitelky)

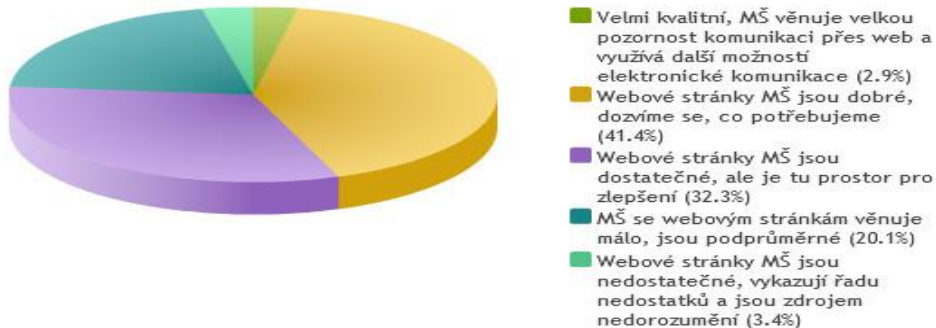
Z hlediska důvěry k vedení MŠ převládá ze strany rodičů vyjádření plné důvěry (ca. 57% rodičů) a při zohlednění i průměrné spokojenosti je tu většinová spokojenost. Ovšem je tu 15,5% rodičů, kteří nevyjadřují důvěru ve vedení MŠ. Zvláště v porovnání s výsledky důvěry k učitelkám (kde je důvěra vyšší), je nutné zamýšlení nad zdroji této nedůvěry. Ze slovních výpovědí vyplývá, že se rodiče setkávají s nižší ochotou, pokud chtějí řešit problémy nebo kritické podněty. Rodiče se necítí být přijímáni jako partneři v rozhovoru nebo řešení problému.

Jaká je úroveň přímé komunikace učitelek a dalších pracovníků MŠ s vámi (nástěnky, rozhovory při předávání dítěte, při schůzkách apod.)

Valná většina rodičů vyjadřuje průměrnou až vysokou spokojenost s přímou komunikací učitelek a dalších pracovníků MŠ. Nespokojenost vyjadřuje 9.2% rodičů, což je procento, kterým by se MŠ měla zabývat. Téma komunikace je ve slovních odpovědích zastoupené poměrně často. Ze slovních odpovědí vyplývá, že rodiče by uvítali rozšíření možností podrobnější zpětné vazby o dítěti – ať již formou osobní konzultace nebo při častějších třídních schůzkách. Dobrým podnětem je také tvorba osobního portfolia dítěte s možností nahlížet do něj.

Jaká je úroveň elektronické komunikace MŠ (Web)

V elektronické komunikaci vnímá rezervy více než polovina rodičů. Komunikace je velmi důležitou položkou v životě MŠ a měla by širší měrou využívat možnosti, které se v současnosti nabízejí. Bližší analýzu webových stránek uvádíme ve vlastní kapitole níže.

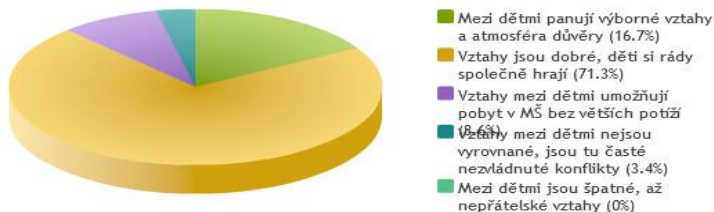
V dotazníku jsme se také ptali na upřednostňované formy komunikace

Která forma komunikace by vám vyhovovala pro předávání aktuálních zpráv?

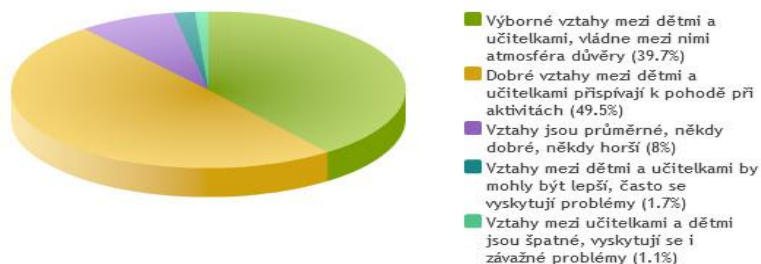
35.8% rodičů by dala přednost kombinaci komunikačních cest. Ve slovních odpovědích dominovala kombinace osobního sdělení, nástěnky a e-mailu. V návaznosti na další výsledky této položky lze navázat na existující osobní sdělení a sdělení na nástěnkách. Největší prostor pro rozšíření komunikace je formou e-mailu.

Jaké jsou vztahy mezi dětmi v MŠ (podle toho, co vidíte a co slyšíte od dítěte)?

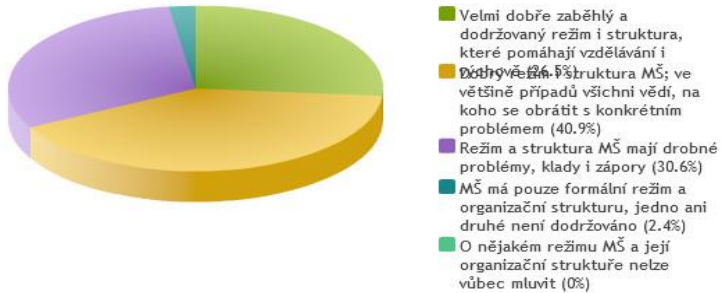
Z pohledu rodičů vládne mezi dětmi z 96,6% atmosféra, která je přátelská a není zdrojem větších potíží mezi dětmi. Tento výsledek lze považovat za velmi příznivý a svědčí o dobré atmosféře v MŠ. O konfliktech referuje z celkového počtu 6 rodičů. Můžeme tvrdit, že nejde o systémový problém fungování dětských skupin MŠ. Jde o jednotlivé případy, kterým by se měla věnovat individuální pozornost. Patrně v těchto případech bude hrát roli individualita dítěte nebo události v rodině. V dotyčných třídách doporučujeme zaměřit práci na rozvoj technik konstruktivního řešení konfliktů.

Jaké jsou vztahy mezi dětmi a učitelkami (podle toho, co vidíte a co slyšíte od dítěte)?

Vztahy mezi dětmi a učitelkami jsou hodnoceny na velmi vysoké úrovni. Za nadprůměrné je považuje 89,2% rodičů, což svědčí o profesionální i lidské erudici učitelek pro výkon této profese. K případům nízkého hodnocení je nutné přistupovat individuálně.

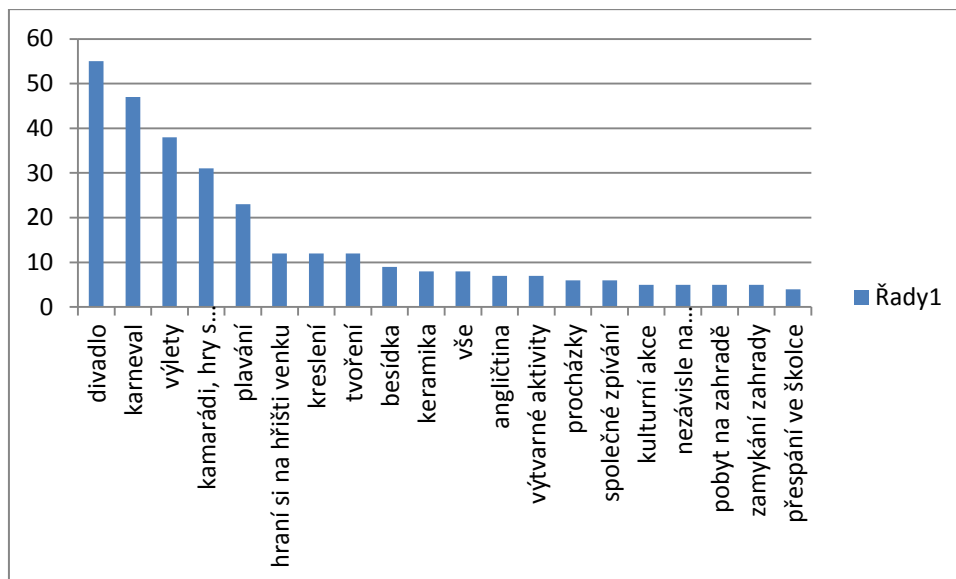
Jak vnímáte režim MŠ a organizační strukturu MŠ?

Podle odpovědí rodičů je organizační struktura MŠ celkem přehledná a je patrný i režim, který MŠ dodržuje. Asi třetina rodičů referuje o drobnějších problémech. Ve slovních odpovědích je to zvláště matoucí systém přesunů dětí mezi třídami a s tím související přenášení věcí dítěte.

Na co se děti do MŠ nejvíce těší

Děti se nejvíce těší na karneval, výlety a divadlo. V grafu jsou uvedeny odpovědi, které se objevily aspoň 4x. Výčet aktivit je poměrně pestrý, zdá se, že děti se mají na co těšit.

Na které aktivity v MŠ se dítě netěší

K této otázce bylo mnohem méně odpovědí než k předchozí otázce, což odráží pozitivní vztah dětí k MŠ. Rodiče nejčastěji uváděli odpověď „nevím o takové aktivitě“ (48x). Dále se častěji objevil „spánek“ nebo „odpočinek“ (19x). Je zjevné, že odpočinek je nutnou součástí denního rytmu předškolního dítěte a ač ho nejedno dítě nemá rádo, je mu prospěšný. Další odpovědi už se vyskytují ojediněle (ve 3 a méně případech). Lze tedy shrnout, že v MŠ není určitá aktivita, kterou by děti očekávaly s nelibostí.

Vyhovuje vám počet kulturních akcí MŠ pro děti?

Je jich přiměřeně	163		93.7%
Je jich příliš mnoho	5		2.9%
Je jich příliš málo	6		3.4%
Celkem odpovědí	174		

Jednoznačná většina rodičů považuje počet kulturních akcí pro děti za přiměřený. V této oblasti nejsou nutné změny.

Vyhovuje vám počet akcí MŠ, na které jsou zváni i rodiče?

Je jich přiměřeně	139		79.9%
Je jich příliš mnoho	3		1.7%
Je jich příliš málo	32		18.4%
Celkem odpovědí	174		

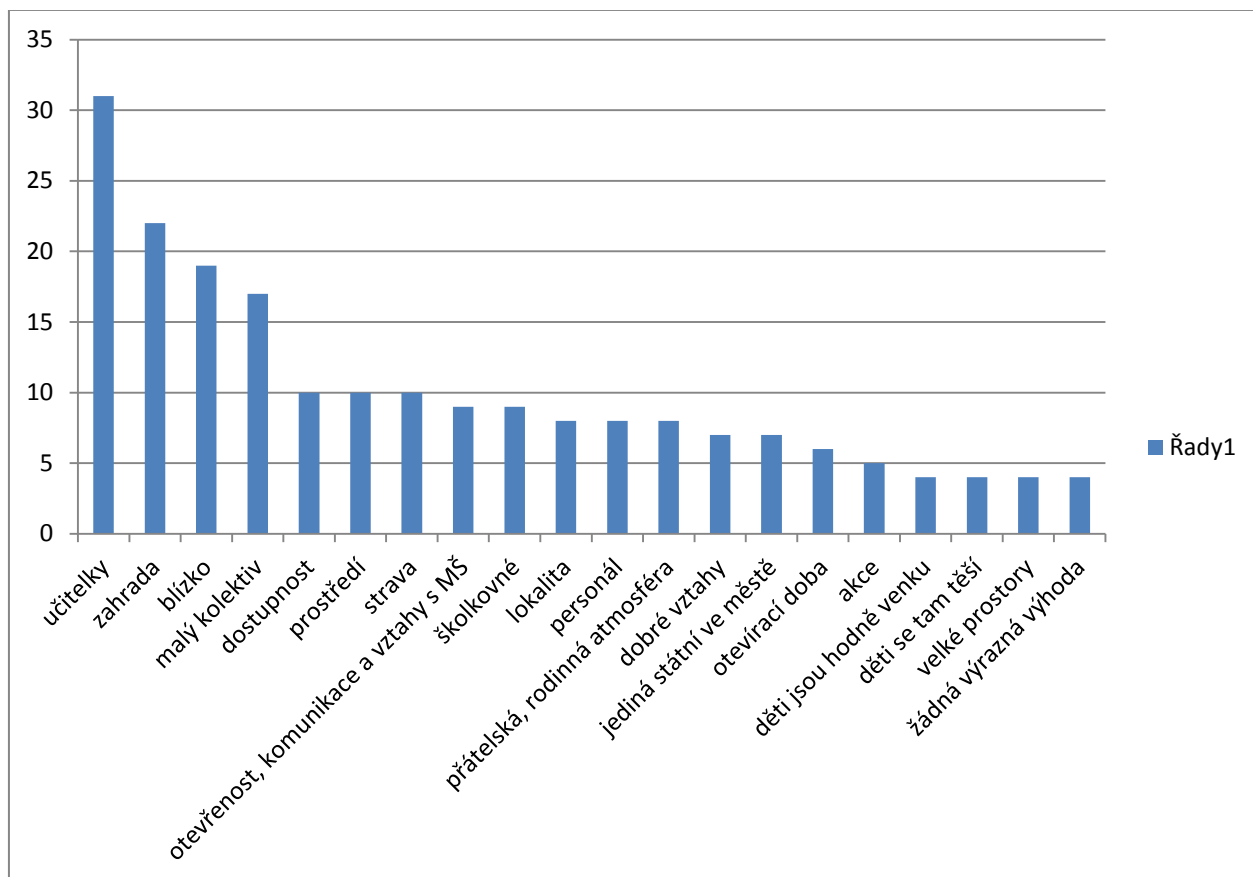
Valná většina rodičů považuje počet akcí MŠ, kam jsou zváni rodiče, za přiměřený. Je tu významná skupina rodičů, kteří by takových akcí uvítali více. Stojí za zvážení, zda přidat jednu komorně laděnou akci nebo rozšířit stávající akci pro děti o přítomnost rodičů, kteří o společné akce MŠ mají zájem. Tito rodiče by se určitě byli schopni zapojit i do příprav.

Jak celkově hodnotíte MŠ?

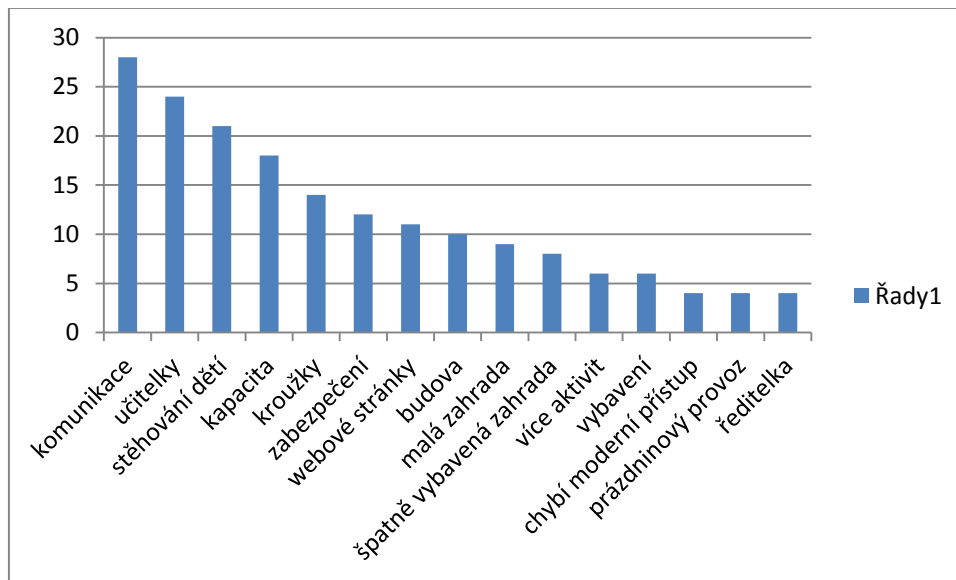
Rodiče celkově hodnotí školku jako nadprůměrnou (58,6%) a pokud zahrneme do hodnocení i průměrné hodnocení (37,4%), lze tvrdit, že valná většina neshledává v celkové kvalitě MŠ významné problémy. Je tu jen malá skupina 4% rodičů, kteří pochybují o kvalitě MŠ. Rodiče by také z valné většiny tuto MŠ doporučili přátelům (86,2%).

Největší výhody MŠ

V grafu jsou uvedeny odpovědi, které se vyskytly aspoň 4x. Rodiče si cení především učitelek (zde odkazují na konkrétní třídy), blízkosti a dostupnosti MŠ. Specificky pro budovu Pražská je oceňována zahrada a malý kolektiv ve třídách. Dále je pozitivně hodnoceno prostředí MŠ a kvalita stravy. Poněkud ambivalentně vystupuje komunikace – zde jako pozitivní rys MŠ, ačkoliv v dalších položkách se objevuje jako zdroj kritiky. Oceňován je také další personál MŠ (uklízečky, kuchařky), protože se angažují u dětí nad rámec svých povinností a rodiče to vnímají pozitivně.

Největší rezervy MŠ

V grafu jsou uvedeny odpovědi, které se vyskytly aspoň 4x. Vzhledem k celkově příznivému hodnocení MŠ lze brát vyjmenované rezervy jako podněty ke zlepšení práce. Nejvýraznější rezerva MŠ je v komunikaci s rodiči. Dále jsou vnímány rezervy v přístupu učitelek. Vzhledem k tomu, že např. učitelky Rybiček a Žabiček jsou zmiňovány jak v kategorii největší výhody MŠ a také největší rezervy MŠ, lze předpokládat, že jde o individuální střet pohledů na výchovu dítěte. Těmito problémy je nutné zabývat se na individuální úrovni. Za významný podnět k řešení lze považovat i přesouvání dětí mezi třídami. Stejně tak by bylo dobré v MŠ uvažovat o zlepšení zabezpečení jak areálu, tak vstupu k jednotlivým třídám.

Mezi rodiči se vyskytuje poměrně často požadavek širší nabídky kroužků v odpoledních hodinách. K tomu bych si z pohledu vývojové psychologie dovolila poznamenat, že nabídka kroužků odráží hlavně přání rodičů, ale dítě je v předškolním věku pro svůj vývoj nepotřebuje. Vývojově nejdůležitější pro předškolní dítě je málo strukturovaný prostor, ve kterém může rozvíjet svou iniciativu a zvědavost. Dále potřebuje prostor pro volný pohyb, poskakování a pobíhání. Vyvážený motorický vývoj se spontánně rozvíjí při zcela běžných nestrukturovaných hrách především ve venkovním prostředí. Do třetice je to hlavně fungování ve skupině vrstevníků, která je prostředkem socializace. Zde je opět nejvíce užitečný nestrukturovaný prostor, kdy učitelka pouze vstupuje jako moderátor situací, které děti samy nedokáží vyřešit (spor o hračku, ubližování druhému).

Další podněty

V poslední položce dotazníku mohli rodiče podat v neomezeném rozsahu další podněty důležité pro evaluaci MŠ. V této položce 25 rodičů vyslovilo MŠ nebo konkrétním učitelkám poděkování za jejich práci. Jednalo se o nejpočetnější kategorii odpovědi.

Z dalších podnětů stojí za zmínku požadavek častějších třídních schůzek a zlepšení komunikace v MŠ (obojí 5x). Další odpovědi už jsou velmi různorodé a vyskytují se 1x-3x. Lze je vzít jako podnět k úvaze. Některé odpovědi navazují na problematiku zmíněnou výše – např. snadný vstup do areálu a budov, kdy rodiče vnímají riziko průniku nežádoucích osob (zlodějů) a také možnost útěku dítěte z MŠ.

Odpovědi, které se vyskytly ojediněle, ale můžeme je považovat za podnětné a konstruktivní:

Novinky posílat na email; více informací o stylu výchovy učitelek; dřívější informace ohledně provozu během letních prázdnin; dřívější ohlašování akcí; vítaná by byla logopedie; lepší ochrana proti vším; fotky učitelek dát na web; podat informace o kritériích rozdělování dětí do Kollárovy a Pražské; lepší zpětná vazba o dětech; možnost předplatit aktivity dopředu (neplatit každou akci zvlášť); možnost odhlásit oběd ráno (podobně jako ve většině MŠ); větší vstřícnost při komunikaci; více pobytu v přírodě; více fyzicky náročných aktivit pro chlapce; více vytvářet komunitu; opakování evaluace za rok.

Přijímání očividně nemocných dětí není dobré, jak zmiňuje jedna matka – toto téma by bylo dobré otevřít na třídních schůzkách tak, aby rodiče sami přijali zodpovědnost za umístění nemocného dítěte do MŠ. Pro učitelku je velmi komplikované odmítnout ráno přijetí dítěte, které se jí “nezdá”.

Ačkoliv byl požadavek zmíněn jen párkrát, lze považovat za důležitý a konkrétně formulovaný tento podnět: Proaktivní způsob informování o dětech - např. nabídka patnáctiminutovek o každém dítěti před třídní schůzkou nebo po ní. Školka by měla "naučit" rodiče, na co se mají ptát, nabídnout 3-5 okruhů, které rodičům bude sdělovat (chování v kolektivu, znalosti a dovednosti, co dítěti jde, v čem se může zlepšit apod.)

Pokud jde o poznámky k dotazníku samotnému (4x), lze odkázat na text v úvodu, kde vysvětlujeme, jak byl sestaven. Každý dotazník má svá omezení, kterých si jsme vědomi, ale kvůli únosnému rozsahu tato omezení musíme přijmout. Prostor pro další vysvětlení byl dán ve volných odpovědích.

DOPORUČENÍ

Celkově lze konstatovat většinovou spokojenost rodičů s fungováním MŠ. Přesto je tu několik bodů, kterým by pro zvýšení kvality měla být věnována pozornost:

- Věnovat **pozornost bezpečnosti objektu**. Pocit bezpečí vlastního dítěte je jednou ze základních potřeb rodiče. Rodiče zmiňují snadnou dostupnost obou objektů MŠ brankou, která se nezamyká. V budově Kollárova je to pak komplikovanost budovy, která snižuje přehled o pohybu dětí a dospělých osob. Zde jsou asi možnosti zlepšení situace omezené, ale bylo by dobré uvažovat o možnostech.
- **Rozšířit elektronickou komunikaci**. Podněty k tvorbě webu podáváme ve vlastní kapitole. Rodiče by stáli mimo dostupnost informací na webu především o možnost dostávat zprávy e-mailem. Zároveň rodiče chtějí zachovat zaběhnuté nástěnky a osobní sdělení. Nejsme odbornice v této oblasti, ale doporučujeme web, který bude ředitelka nebo pověřená učitelka schopná sama editovat.
- Reflektovat **fungování vedení MŠ a zvláště paní ředitelky**. Z hlediska celkového hodnocení nejde o závažný problém, ale stojí za to, upevnit především pozici ředitelky u rodičů. Z pohledu rodičů je negativně vnímána odtažitá komunikace a vnímaná neochota zabývat se problémy.
- Zvážit **konání třídních schůzek 2x ročně** (v současnosti 1x ročně). V návaznosti na třídní schůzky se osvědčuje vyhradit čas i pro osobní konzultace a takto komunikovat rodičům, že je tu možnost v klidu si pohovořit o dítěti.
- Více **komunikovat o fungování MŠ s rodiči a vysvětlovat, případně nechat spolurozhodovat**. Příklady: Pokud je vedena debata o skladbě jídelníčku v MŠ, pak rodičům často chybí informace, s jakým rozpočtem na jedno jídlo MŠ pracuje a jakými se řídí normami. Lze nastolit diskusi: Budete platit více nebo vyhovuje stávající stav? Shodneme se všichni na tom, že k pití bude jenom voda? (protože část rodičů nechce, aby děti pily šťávy) K požadavkům na kroužky – je potřeba rodiče informovat o významu nestrukturovaného času pro dítě, neznají prostorové možnosti, neuvědomují si, že vytvoří tlak na méně majetné rodiče, jejichž děti by odpoledne zůstaly ve třídě samy. V tématech bychom mohli pokračovat – informovat o dopadech umístění nemocného dítěte do MŠ, informovat o limitech individuálního přístupu ve velké skupině dětí atd.
- Individuálně řešit identifikované problémy jednotlivců.
- Zvážit o **rozšíření akcí pro rodiče o jednu nepovinnou, spíše komorní** (pro skupinu aktivních rodičů). Inspirace z jiné školky – „podzimní punč“. Ochetní rodiče přijdou s dětmi shrabat zahradu MŠ a pak se popijí punč a povídá se.

- Zvážit zavedení některého z podnětů z položky „Další podněty“ – např. předplacení akcí, kdy odpadá nutnost platit každou akci zvlášť, odhlašování obědů možné i tentýž den ráno apod.

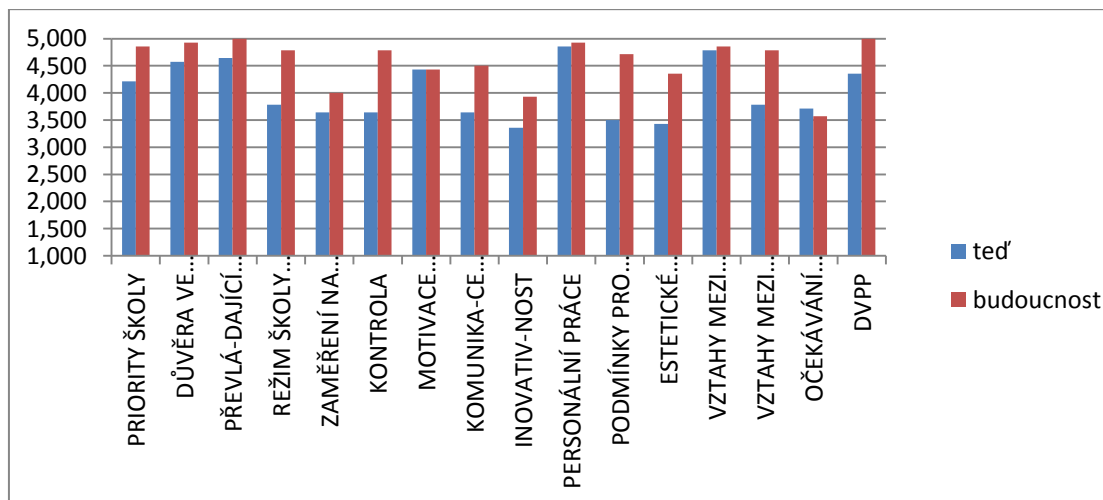
DOTAZOVÁNÍ UČITELEK

Dotazování učitelek proběhlo formou dotazníku „Kultura mateřské školy“. Tento dotazník byl pro účely evaluace funkční. Učitelky jím byly dotazovány již před rokem a je tak možné provést hodnocení posunu za roční období. Některé položky se kryly s dotazníkem pro rodiče a tak jsme mohli porovnat pohled učitelky a rodiče. Učitelky odevzdávaly dotazník se svým jménem.

Dotazník vyplnilo ve formě tužka-papír celkem 14 učitelek ze 17.

VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE

Výsledky v tomto grafu ukazují převážnou spokojenost učitelek s fungováním školky. V tomto grafu značí vyšší hodnota vyšší spokojenost nebo vyšší hodnocení oblasti.

Žádná průměrná hodnota hodnocení MŠ neklesla pod úroveň spokojenosti. Lze říci, že **učitelky vnímají fungování MŠ pozitivně**. Učitelky hodnotí velmi pozitivně především složení pedagogického sboru a většina učitelek v této oblasti nepociťuje potřebu změny. Vysoce jsou hodnoceny vztahy mezi dětmi a učitelky jsou s touto úrovní spokojeny.

Učitelky vnímají možnost ještě vylepšit vztahy učitelek s dětmi, ačkoliv převládá jejich pozitivní hodnocení. Prostor pro změnu vnímají učitelky ve zlepšení podmínek pro výuku a zlepšení prostředí MŠ. Učitelky by souhlasily do budoucna i se systematictější kontrolou zaměřenou na prevenci a hledání příčin problémů. Přijaly by i další rozvoj režimu MŠ a její ještě jasnější strukturovanost. Učitelky jsou se stávající komunikací s rodiči spokojeny, ale i zde je oblast, ve které by učitelky viděly prostor pro rozvoj.

POROVNÁNÍ HODNOCENÍ UČITELEK A RODIČŮ

Vybrané položky byly stejné v dotaznících pro rodiče a pro učitelky. Z porovnání nevyplývají výrazné rozdíly v hodnocení situace. Jediný signifikantní rozdíl je ve vyjádření důvěry ve vedení MŠ, kdy důvěra učitelek je vyšší než důvěra rodičů. Mírný statisticky signifikantní rozdíl je v hodnocení vztahů dětí vzájemně a hodnocení vztahu učitelek a dětí – rodiče vztahy vnímají jako horší než jak je vnímají učitelky.

Vyhodnocení je limitováno tím, že porovnáваме velký soubor rodičů s dotazníky od 14 učitelek.

DOPORUČENÍ

Z dotazníků pro učitelky a z porovnání jejich vnímání MŠ a vnímání rodičů lze vyvodit následující doporučení pro zlepšení práce:

1. Zdá se, že mezi učitelkami panuje většinová spokojenost, na čemž je dobré stavět. Učitelky cení velmi vysoko své kolegyně.
2. Zabývat se vztahy k dětem – v této oblasti vnímají prostor pro rozvoj učitelky a je to také oblast, kterou vnímají jako horší rodiče než učitelky. Patrně půjde o spíše ojedinělé vztahy k jednotlivcům. Zde bych doporučila umožnit učitelkám supervizi nebo VIT (videotrénink interakcí).
3. Učitelky jsou schopné přijmout ještě jasnější organizační strukturu, která bude přehledná, a také konstruktivní kontrolu práce v MŠ.
4. Lze považovat za velmi pozitivní, že učitelky stojí za svým vedením a cení si ho.

POZOROVÁNÍ V MŠ – SPOKOJENOST DĚTÍ V MŠ

Abychom zjistili, jak se v MŠ cítí děti, zvolili jsme pozorování přímo během běžného provozu jednotlivých tříd. Zvolili jsme pozorování po dobu jedné hodiny v každé třídě MŠ Úvaly. Třídy byly náhodně navštíveny ve dnech 24. a 25. 2. Uvědomujeme si, že pozorování proběhlo při různých aktivitách tříd v různou denní dobu, což může omezovat porovnatelnost pozorování. Museli jsme se rozhodnout pro pragmatické řešení, kdy v minimálním čase získáme maximum informací o fungování dětí v MŠ. Vzhledem k tomu, že jsme se zaměřili v první řadě na projevy dětí a až ve druhé řadě na chování učitelky, přineslo pozorování žádoucí informace o tom, jak se děti v MŠ cítí. Pozorovatelkou byla S. Hoskovcová, která si sedla na okraj třídy či zahrady a nezasahovala do dění ve třídě. Pokud děti samy vyhledaly kontakt, popovídali jsme si. Předškolní děti bývají spontánní a během pozorování se příliš nestylizují. U učitelek můžeme předpokládat určitou míru sebekontroly, pokud je ve třídě přítomná cizí osoba.

VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE

Dráčci Pražská - pozorování proběhlo 24.2., 8-9 ranní program a později oslava masopustu za přítomnosti učitelky Kroutilové, později i Horákové

Skupina dětí působí velmi harmonicky, děti u různých aktivit spolupracují a hrají si bez konfliktu. Děti mají zjevně velmi dobře zaběhanou rutinu. Učitelka u nich má respekt, snadno přijímají všechny její pokyny a nabídky aktivit. Práce ve třídě byla zahájena ranním kolečkem, které zahrnuje rituál zdravení každého dítěte v kruhu – upevňuje vnímání dětí navzájem a znalost všech jmen. Během povídání učitelka podporuje sdělování myšlenek a zážitků. Také navazuje na témata, o kterých si povídali dříve a připravuje tak téma celého dne (masopust).

Při dopoledních aktivitách část dětí dokončuje u stolečku, kde sedí učitelka, rozdělanou práci (koníci z papíru). Učitelka si postupně děti volá. Děti bez odmlouvání přerušují svou hru a přicházejí si ke stolku dodělat výtvar. Učitelka přitom pomáhá (díry děrovačkou) a podporuje (provlékání vlny dírkami). Jednu skupinu dívek motivuje ke hře s kartičkami, kde se skládají postavy reprezentující povolání. Přitom vede děti ke spolupráci. Když je potřeba uklízet, použije učitelka písničku, která uklízení vždy doprovází, což je praxe, která se velmi osvědčuje. Úklidu se účastní se všechny děti.

Sluníčka Pražská – pozorování proběhlo 24.2., 9-10 svačina a oslava masopustu za přítomnosti obou učitelek (Haužvicová, Košatová)

Atmosféra ve skupině dětí je přátelská a bez konfliktů. Nemění se to ani po smíchání věkově odlišných skupin dětí z obou tříd. Ve třídě mladších dětí postupují učitelky více direktivně. Dávají dětem přímé instrukce, upozorňují na chyby, hodně děti chválí. Dbá se na dodržování pravidel slušného chování – upozornění na „prosím“ a „děkuji“ (při svačině). Během svačiny jsou děti povzbuzovány k jídlu, ale nejsou nuceny. Děti i v této třídě mají navyklé postupy podporující samostatnost (odebírání svačiny, úklid nádobí).

Při převlékání do kostýmů se do pomoci dětem zapojuje i další personál (rovněž v kostýmech). V obou budovách je patrné, že uklízečky a další pracovnice MŠ ochotně pomáhají nad rámec svých pracovních povinností. Děti jsou usměrňovány, pokud svým chováním omezují druhé. Vlastní představy dětí o oslavě jsou realizovány při výběru písniček, další aktivity mají připravené paní učitelky.

Sluníčka Kollárova - pozorování proběhlo 24.2. 11-12 hod. za přítomnosti obou učitelek (Čermáková, Matějková) během oběda

Děti se jeví být sehranou skupinou bez velkých konfliktů. Pošťuchují se, ale spíše v legraci. Učitelky na to reagují usměrňováním. Je patrné, že děti průběh aktivit dobře znají, mají zaběhanou rutinu v pozitivním slova smyslu. Převlékají se po návratu z vycházky, myjí se, připravují na oběd, po obědě po sobě uklidí nádobí. Patrně to vyplývá i ze sledované situace, ale učitelky příliš nepodporovaly děti ve sdělování vlastních myšlenek, spíše je usměrňovaly a hodnotily.

Učitelky průběžně děti usměrňují v chování (mluvení během jídla, jiné aktivity než jídlo). Při jídle děti nenutí do konzumace. Podobně jako v Kytíčkách se v této třídě dbá na bezpečnost během oběda – např. musí mít děti ruce při nalévání polévky na kolenou. Vzhledem k tomu, že některé děti nereagovaly na filé nadšeně, učitelka hovoří o tom, že je ryba zdravá. Myslím, že by bylo užitečné dodat, že je nejen zdravá, ale i chutná (resp. hodně lidem chutná).

Jablíčka – pozorování proběhlo 24.2. 12-13 hod. za přítomnosti obou učitelek (Belzová, Netíková) během konce oběda a přípravy na odpočinek

Třída má stanovená pravidla, která jsou vyvěšená ve třídě. Pravidla si dle učitelek stanovili společně s dětmi. Na pravidla fungování učitelky odkazují – např. když některé děti zlobí s usínáním, učitelky upozorňují, že tím ruší druhé děti, které chtějí spát. Děti jsou vedeny ke spolupráci při řešení problému. Učitelky jsou usměvavé a velmi trpělivé, vždy když děti usměrní nebo po nich něco chtějí, vysvětlí proč (např. proč si má Maruška na spaní sundat z krku korále).

Děti dojírají oběd, není na ně vyvíjen tlak. Jeden chlapec jí dlouho, učitelky respektují jeho tempo. Skupina dětí se dělí na ty, které spí a ty, které nespí. Nespící děti se připravují na přechod do jiné třídy. Ostatní děti si čistí zuby a převlékají se. Celá třída je tedy v pohybu, ale je vidět, že děti mají zaběhanou rutinu a učitelky tuto situaci řeší v klidu. Ve třídě funguje při uléhání drobný rituál, že učitelky přikryjí každé dítě (natřese peřinku a shora na dítě spustí, což děti zjevně baví). Děti, které během této doby odcházejí domů, vždy přijdou k učitelce a rozloučí se s ní podáním ruky. S vyzvedávajícími osobami nebyly vedeny rozhovory. Učitelka před čtením vyzývá děti, aby si vybavily postavy příběhu ze předchozího dne, čímž podporuje vybavování z paměti.

Berušky – pozorování proběhlo 24.2. 13-14 – ve třídě děti, které nespí, přítomná učitelka Šůrová, učitelka Příbylová Teclová jí předávala službu

Ve třídě Berušek je hodně chlapců. Byl vidět velký zájem o pohyb a pohybové hry. Děti působí jako dobře sehraná skupina s tvořivým potenciálem. Při volné hře si postavily bunkr s ohrádkou pro psy a pak si hrály na to, že chodí psy venčit atp. Viděla jsem jen menší konflikty, chlapci se „prali“ hravě, neubližovali si přitom. Učitelka také vzhledem k tomu, že se hluk z prvního patra

přenášel do spodní třídy, ve které se spalo, děti hodně usměřňovala. Upozorňovala přitom na ohledy na spící děti. Když učitelka viděla, že usměřňování funguje jen na chvíli, vyzvala děti ke společné hře.

Nejprve to byla soutěž ve dvou družstvech, a když to vyvolalo dohadování mezi dětmi, vyhláší učitelka další kolo bez soutěže. Na toto děti přistoupily. Dále děti samy navrhnou hru na Peška, kterou posléze hrají. Při hře s vymyšlením slov na určité písmeno zaznělo na „H“ také slovo „hovno“. Poprvé učitelka reaguje tím, že je to správně, ale že se úplně nehodí ho takto říkat, že jsou lepší slova. Následně další chlapec řekl stejné slovo – učitelka poslala chlapce přemýšlet stranou (k jejímu stolu) a pak mu domluvila.

V rozhovoru s učitelkou Příbylovou Teclovou jsme mluvily o šarvátkách mezi dětmi. U chlapců je možné tolerovat „praní“, pokud přitom budou chlapci respektovat pravidla.

Rybičky – pozorování proběhlo 25.2. 8-9 hod během ranního programu za přítomnosti učitelky Drábkové

Děti ve třídě spolupracují ve smíšených skupinách. Je vidět hravost a tvůrčí potenciál. Učitelka během volné hry zasahuje jen v případě problémů. Např. děti si hrají na koncert, tři chtějí být u mikrofonu a zpívat – učitelka je vede ke spolupráci a dohodě, jak se budou u mikrofonu střídat. V jiné situaci upozorňuje, že dítě svým chováním omezuje jiné. Učitelka pružně reaguje na děti a pomáhá jim tím, že své postřehy komentuje nahlas: „Vidím, že se potřebujete proběhnout“. Následně nechá děti proběhnout. Tento způsob reakce lze považovat za pokročilý – běžná reakce je, že učitelka buď pokusí děti utiшит a pokračovat v sedavé aktivitě nebo jim bez komentáře nařídí běhání. Když učitelka dítěti vysvětluje, co bylo špatné v jeho chování, požaduje, aby se jí dítě dívalo do očí, což nedovolí dítěti uniknout z odpovědnosti za to, co udělalo. Podobně jako v dalších třídách dbá učitelka na bezpečnost – neběhat po linoleu, zastrkávat židle u stolů.

Ráno při příchodu se každé dítě přijde pozdravit s paní učitelkou osobně. Strukturovaný program začíná sezením v kruhu. Třída má rituál, kdy dítě pohladí svého souseda v kruhu, osloví jménem a pozdraví. Tento rituál jsem viděla i ve třídě Sluníčka v Pražské (kde jsem též byla ráno). To zvyšuje vnímavost jeden k druhému a upevňuje zapamatování jmen. Během ranního kolečka dává učitelka prostor ke sdělování zážitků a myšlenek. Učitelka dbá na to, aby děti respektovaly, že mluví vždy jen jeden. Během svačiny vzniká debata mezi dětmi kolem jedné dívky, která se ošívá nad chlebem s pomazánkou. Děti u jejího stolečku říkají, že jim chléb chutná. Učitelka povzbuzuje, aby aspoň ochutnala, než si udělá názor.

Žabičky – pozorování proběhlo 25.2. 9-10 během dopoledního programu za přítomnosti učitelky Ředinové + asi 15 min předchozí den na zahradě při čekání na jinou třídu

Děti působí jako sebraná skupina, při volné hře se spontánně dělí do chlapeckých a dívčích skupin. Při volné hře na zahradě byl vidět velký tvůrčí potenciál dětí. Objevily se jen drobné konflikty.

Učitelka s dětmi velmi pěkně pracuje pedagogicky při strukturovaném programu. Program má připravený – navazuje písnička, básnička, povídání a kreslení klubiček. Vše se odvíjí od základního tématu domácí mazlíčci. Učitelka navazuje na předchozí učivo, klade otázky a stanovuje cíle strukturované činnosti. Děti reagují se zájmem, aktivně odpovídají, zpívají a kreslí. Zaujetí je patrné na celé skupině.

Během chvíle volné hry učitelka dbá na bezpečnost – usměrňuje běžající děti na linoleu. Během interakcí s dětmi upozorňuje děti, že mluví vždy jeden (při debatě v kruhu). Upozorňuje děti, pokud nepoděkují. Učitelka příliš nereaguje na spontánní podněty od dětí. Při hře na zahradě jim a při volné hře do aktivit dětí příliš nevstupuje. V pozorované situaci to nebylo příliš nutné – děti působí jako sebraná skupina.

Hra třídy na zahradě potvrzuje obrovský tvůrčí potenciál předškolních dětí. Děti si hrály v části zahrady bez vybavení herními prvky. Skupina dívek si ze šišek udělala dárky a další vánoční výzdobu a hrály si „na Ježíška“. Část chlapců si hrála s klacky, na schovávanou nebo pobíhali po zahradě a seděli ve větvích keře. V jejich hře bylo patrné, že hračky ani herní prvky nepostrádají.

Motýlci – pozorování proběhlo 25.2. 10-11 za přítomnosti dvou učitelek (Kůrová + Matějková) během převlékání na vycházku a během vycházky (s krátkým pobytem na zahradě)

Děti mají dobře naučenou rutinu, jsou samostatné. Při oblékání potřebují jen malou pomoc. Drobné konflikty dětí byly řešeny usměrňováním nebo přeřazením dvojice dětí na jiné místo. Konflikty byly řešeny na úrovni běžné pro mateřské školy, ale je tu potenciál pro rozvinutí práce s konfliktem. Během procházky by byl prostor zeptat se na zdroje konfliktu – Nudíš se? Špatně vidíš, a proto do něj strkáš?

Před vycházkou učitelky připomínají cíl – nalézat kvetoucí jarní rostliny. Pro dosažení cíle se třída zastavuje na různých místech, kde květiny kvetou a děti na přímý dotaz učitelek nazývají květiny – talovíny, sněženky, krokusy. Cíl byl naplněn v opakování – děti si s vysokou pravděpodobností zapamatovaly názvy tří rostlin. Učitelky mohly reagovat na další podněty – detaily květu, rozdíl bledule a sněženky; další kvetoucí keř, jehož název jsme neznaly a který bylo možné dohledat ve

školce; pozorování feny se dvěma štěňaty (jedna z učitelek se zmínila dětem, které stály u ní, že fena štěká, protože chrání svá mláďata).

Komunikace učitelky Kůrové směřovala převážně k první dvojici dětí, se kterou šla. Čilejší komunikace byla mezi druhou učitelkou a dětmi. Některé děti procházka příliš nebavila – v ideálním případě mohla být proložena jednou nebo dvěma hrami.

Učitelky přistupují na potřeby dětí – při přesunu z procházky na zahradu chtějí některé děti na záchod. Jedna učitelka s nimi odchází do budovy.

Celkově lze říci, že pozorování svědčí o naprosto běžném fungování třídy. Nebyly patrné ani závažné chyby, ani tu nebylo pozorováno vzorové působení učitelky.

Kytičky – pozorování proběhlo 25.2. 11-12 hod. za přítomnosti obou učitelek (Šubertová, Valešová) během oběda a přípravy na odpočinek

Děti během oběda fungují jako zaběhnutý hodinový stroj. Je patrné, že dobře vědí, co se bude dít. Mají zaběhnutou rutinu, což lze považovat za funkční. Předškolní děti rutinu a pravidelnost přijímají velmi dobře a je oporou rozvoje jejich seberegulace. Učitelky dobře spolupracují, komunikují spolu a dokáží se pružně dohodnout, co která bude dělat.

Děti musí mít při nalévání polévky ruce na kolenou (bezpečnost). Děti, které nechtějí jíst, učitelky nejdříve povzbudí, aby ochutnaly nebo snědly aspoň trochu. V daný den bylo maso s cizrnou, kdy celá řada dětí cizrnu neznala (mně nechutnají ty kuličky). Pokud dítě nechtělo porci dojíst, nebylo nucené – mohlo talíř odnést a vysypat zbytky.

Během jídla učitelky vyjadřují pochvalu dětem, které snědly svou porci (Chválím, Barunka má úplně prázdný talíř). Postup v zásadě není špatný, ale ještě lepší je mluvit o výhodnosti snědeného jídla pro vlastní zdraví a dobrý pocit dítěte (Teď máš v bříšku spoustu vitamínů a bílkovin, to se ti bude odpoledne dobře běhat). Dítě by nemělo jíst, aby nám udělalo radost, ale aby samo cítilo uspokojení a užitečnost jídla pro sebe. Během jídla učitelky spíše dohlížejí, ideálně by se dalo pohovořit o cizrně a rozšířit dětem, které doma nezažívají tak pestrou stravu, obzory.

Po obědě některé děti odcházejí a ostatní se chystají k odpočinku. Děti, které odcházejí, se loučí na dálku (v některých třídách podávají ruku). Předání probíhalo rychle, bez rozhovorů vyzvedávající osoby a učitelky. Ostatní děti se převlékají, čistí si zuby a ukládají se. Děti provádí rutinu ochotně a bez protestů. Učitelky občas povzbudí některé dítě, aby bylo rychlejší. Během této doby si učitelky povídají s jednotlivými dětmi. Usměňování dětí přichází před čtením (ležte, nepovídejte). Dětem, které si vlezly pod křeslo učitelky, učitelka v klidu říká, aby si lehly na jiné

místo. Před čtením učitelka navazuje na příběh čtený předchozí den – povzbuzuje u dětí vybavování si z paměti.

Celkové postřehy

Celkem lze hodnotit vybavení tříd ve všech budovách jako plně vyhovující dětem. Z hlediska vybavení nejsou nutné zásadní změny. Potíže vyplývají z konstrukce budov Kollárova, kdy se hluk přenáší z prvního patra do tříd v přízemí. Problematické to bylo např. v době po obědě, kdy děti shromážděné ve třídě Berušek pro „nespavce“ běhaly v herně, pod nimiž děti ve třídě spaly. Učitelka tam musela stále tišit hru nespících dětí.

Třídy jako skupiny fungují na velmi dobré úrovni. Mezi dětmi vládne respekt – neviděla jsem za dva dny posmívání nebo urážení mezi dětmi. Děti jsou převážně neutrálně nebo dobře laděné – zda dva dny jsem viděla krátce plakat dvě děti. V obou případech plakaly, když zakoply a narazily si koleno. Mezi dětmi jsem neviděla za dva dny závažný konflikt. Drobnější šarvátky učitelky většinou řeší domluvou, odvoláním dítěte nebo přímou instrukcí. Vzhledem k tomu, že se děti v předškolním období učí konflikty řešit a získávají tak představu o různých strategiích řešení konfliktu, stojí za to, věnovat těmto situacím větší pozornost. Je naprosto pochopitelné, že učitelka volí při velkém počtu dětí rychlé a účinné strategie řešení konfliktů (domluva, odvolání dítěte). V situacích, kdy to bude možné, stojí za to ptát se dětí na jejich vlastní návrhy řešení konfliktu a společně hledání kompromisní řešení nebo shodu. Děti jsou zvyklé na rutinu sebeobsluhy a působí velmi samostatně. Myslím, že ne jeden rodič by se divil, jak samozřejmě dítě po sobě uklidí nádobí a podobně. Přehlednost a strukturovanost dětem v tomto kontextu pomáhá.

Komunikace učitelek směrem k dětem probíhá z velké většiny a ve všech třídách ve 3. osobě (Bára si zapomněla uklidit talíř. Tonda přinese židličku.). Forma komunikace ve 3. osobě bývá vnímána jako distancovaná, málo osobní. Děti jsou na tento způsob zjevně již zvyklé a nevdají jim. Přesto doporučujeme zvláště při přímé instrukci nebo řešení konfliktních situací volit oslovení v 1. osobě (Báro, zapomněla jsi uklidit talíř. Tondo, prosím přines židličku.)

Velký důraz je kladen na bezpečnost, což se odráží v kontrole některých spontánních projevů dítěte. Děti jsou ve třídách usměrňovány nejčastěji, pokud běží po linoleu (neběhej, můžeš uklouznout), běhají venku s klacíky (neběhej s kláčkem, můžeš si ho někam vrazit), před jídlem, kdy při nalévání polévky musí děti čekat s rukama na kolenou (aby je neměly na stole a neopařily se). K otázce regulace chování v zájmu bezpečnosti by bylo možné napsat knihu. Přístupy jsou různé, např. v některých školkách si děti nabírají polévku z mísy samy. Osobně jsem zastáncem větší volnosti, aby dítě při drobné nehodě pocítilo, že naše příkazy či zákazy mají smysl. Důraz na bezpečnost by měl být také zhodnocen na základě diskuse s rodiči. Učitelky

jsou úzkostné, pokud rodiče bouřlivě reagují na každou modřinu a škrábnutí. Obecně (nejen v Úvalech) se kvůli zodpovědnosti za děti cítí být „jednou nohou v kriminále“. Učitelky lze podpořit tím, že vyjádříme pochopení pro občasné nehody při aktivitách dětí.

Důraz je kladen na slušné chování, děti jsou upozorňovány, pokud zapomenou poprosit, poděkovat nebo pozdravit.

Viděla jsem jídla předkládaná dětem při svačinách a při obědech. Kvalita a složení byla s respektem k principu zdravého stravování (chléb místo bílého pečiva, ke svačině kousek ovoce a zeleniny, obědy – jednou filé s bramborem, druhý den cizrna s masem). Děti mají k pití k dispozici vodu nebo šťávu, ke svačině pak kakao nebo čaj. Tam, kde děti vyjadřovaly s jídlem nespokojenost, byl vidět spíše obecný vztah k jídlu nebo nezvyk na určitá jídla z domova. Četné děti spontánně říkaly, že jim chutná a šly si i přidat. Na děti není vyvíjen ve vztahu k jídlu vůbec žádný nátlak. Některé učitelky povzbuzují děti, aby aspoň ochutnaly, než jídlo odnesou.

DOPORUČENÍ

1. **Zachovat** zaběhanou **rutinu** a návyky – děti fungují bezvadně.
2. Z hlediska komunikace bychom doporučili **oslovovat děti 1. pádem** – je to přirozenější a osobnější forma komunikace. Většina učitelek oslovuje 3. pádem (Anička si uklidí boty.)
3. Doporučujeme **komentovat během jídla**, že potraviny jsou **nejen zdravé, ale také chutné**. Pozorovala jsem hodnocení za sněžený talíř (Chválím Aničku, všechno snědla). To není v zásadě špatně, ale ještě lepší je povzbuzovat vlastní spokojenost dítěte, aby vnímaly jídlo jako užitečné jim (To sis pochutnala, vid').
4. Doporučuji **sdílet dobrou praxi** – v jednotlivých třídách jsem viděla dobré nápady učitelek, které by byly přenosné do jiných tříd. Na schůzích lze zařadit do programu „Co zajímavého jsem vyzkoušela a jak se mi to osvědčilo/neosvědčilo.“
5. Osobní zaujetí a respekt k dětem je u učitelek patrný. Pedagogické výkony, které jsem měla možnost pozorovat, jsou na **běžné a nadprůměrné úrovni**. Je tu **prostor pro rozvoj** k excelenci, kterého je možno dosáhnout dalším vzděláváním učitelů nebo přijetím určité „filozofie“ MŠ (Zdravá škola, Respektovat a být respektován apod.). Jde o následující oblasti:
 - Práce s konfliktem – děti jsou v současné době usměrňovány, vedeny k přemýšlení o tom, co udělaly špatně. Neviděla jsem společné hledání řešení konfliktu, kdy by řešení navrhovaly děti.
 - Zadávání problémových úloh – možná se děje, ale neviděla jsem situace, kdy by dítě muselo řešení hledat samo. Většinou jsem viděla zadaný úkol, který měl správné řešení, odpověď, která byla naučená. Zadávání problémových úloh umožňuje získávat širší kompetence v tom, jak nalézat řešení tam, kde je neznáme.
 - Vyhledávání informací – informace jsem viděla předávat, neviděla jsem, že by děti musely informaci vyhledat např. v knize.
 - Více podporovat pomoc jednoho dítěte druhému. Viděla jsem učitelky a další personál, který ochotně pomáhal dětem např. s oblékáním.
 - Méně děti hodnotit. Psychologicky výhodnější je rozvoj sebehodnocení. Hodnocení se hodí tam, kde jde o výkony nebo posílení (odstranění) žádoucího chování. Můžeme také přijímat věci, tak jak jsou (klubíčka kreslíme pro uvolnění ruky, nemusíme je hodnotit). Jak jsem již zmínila výše, v situaci jídla bych nehodnotila sněžený talíř, ale zdůraznila pozitiva, která z toho vyplývají pro dítě.
6. Zvážit možnost umístění „nespících“ dětí do třídy v přízemí a spících do patra, aby se snížil přenos hluku hrajících si dětí.

ANALÝZA WEBU

Potřeby rodičů od webových stránek mateřské školy obecně

Zkušenosti i výzkum ukazují, že spokojenost osob v situaci, kde jsou jen omezené možnosti volby (příjemci zdravotní péče, rodiče žáků školy, občané aj.) je ovlivněna především několika hlavními okolnostmi:

1. pocit kontroly nad tím, co se děje:
 - a. dostatek včasných a přiměřených informací o tom, co se bude s nimi (s jejich dětmi aj.) dít
 - b. znalost osob, které situaci ovlivňují (tj. učitelky, ředitelka) a možnost vstoupit s nimi v případě potřeby ve funkční kontakt
 - c. možnost věci ovlivnit: vyjádřit se, přispět hlasováním ke zvolení jedné z alternativ aj.
 - d. ochrana vlastního soukromí: vědomí, že důležité věci nebudou sdělovány jinam
2. pocit přijetí
 - a. vstřícná komunikace, ochota naslouchat
 - b. ochota pomoci v případě potřeby (nové dítě ve školce aj.)

Tyto okolnosti vedou k tomu, že rodiče cítí, že oni a jejich dítě nejsou jen jedno kolečko v systému a že je školka naopak přijímá jako partnera. Objektivně stejné podmínky jsou tak přijímány mnohem lépe a snáz, než když jsou tyto okolnosti oslabené.

Webové stránky jsou komunikačním nástrojem, který může svým uživatelům tyto okolnosti zprostředkovat. Z tohoto pohledu jsme se také zaměřili na webové stránky MŠ Kollárova a MŠ Pražská.

VÝSLEDKY A KOMENTÁŘE

MŠ Pražská

Na hlavní stránce najdou uživatelé aktuální informace pro rodiče, které popisují události, které děti ve školce čekají. V kategorii „Naše aktivity“ jsou uvedena plánovaná divadelní představení na celý školní rok a rámcově popsány všechny hlavní aktivity v průběhu města.

Možná trochu zavádějící je název kategorie „Co dítě potřebuje“, kde je uveden seznam věcí, které má dítě mít ve školce. Velmi oceňujeme kategorii „Adaptace nových dětí“, která je nesmírně užitečná pro rodiče v nové situaci.

U kategorie „Jídelní lístek“ jsou připojeny i ilustrační fotografie dětí v době oběda. To umožňuje rodičům blíže poznat nejen to, co jejich děti jedí, ale i v jaké atmosféře. Fotografie dětí z různých akcí přitom jsou přístupné na severu rajče jen těm, kteří mají přihlašovací údaje.

Hned na hlavní stránce je telefonní číslo a další kontakty na školku a na vedení obou školek. Rodiče jsou tak hned na první stránce vyzváni k tomu, aby se školkou komunikovali. Na odkazu „Kde nás najdete“ je k dispozici navíc i mapa, která šetří uživatelům webu čas s vyhledáváním místa na mapě.

Nápis „Školka plná pohody“ a fotografie dětských dlaní pomazaných prstovými barvami navozují pocit neformální a vstřícné atmosféry. Jazyk používaný v jednotlivých článcích využívá zpravidla slovesných tvarů v 1. a 2. osobě a běžné výrazy, a přitom není infantilní. Tím se výrazně přibližuje čtenáři webu.

MŠ Kollárova

Informace o akcích, které čekají děti, je třeba hledat v kategorii „akce“. Rodiče jsou přitom vyzváni, aby další informace hledali na nástěnkách.

Web obsahuje i jasné informace o zápisu, včetně informace o navýšení kapacity a o bodovém hodnocení, které umožní rodičům učinit si představu, jaké mají šance k přijetí.

Sekce „Rady rodičům“ je poměrně direktivní a věcná, ačkoli obsahově obsáhlá a vyčerpávající.

Některé sekce se zdánlivě dublují – „pravidla“ a „školní řád“; nebo „jídelní lístek“ a „jídelna“. Z pohledu rodiče tak není jasné, co se za těmito kategoriemi skrývá.

Sekce „volná místa“ pak slouží více školce než rodičům.

Web příliš nepodporuje komunikaci rodičů se školkou – kontaktní formulář je skrytý pod záložkou Kontakt a nevybízí k přímé komunikaci. (Ačkoli školka v „Radách rodičům“ deklaruje nutnost vzájemné důvěry.)

Pozitivní je, že web představuje jednotlivé třídy školky: jejich otevírací dobu, učitelky a na fotografiích i vzhled třídy. To je vzhledem k tomu, že jde o velkou školku, vstřícný krok směrem k rodičům.

Jazyk webových stránek je pak spíše neutrální, využívá se sloves ve 3. osobě (rodiče..., děti...), což vytváří dojem neosobnosti. Styl je poměrně direktivní. Obojí může rodiče odrazovat od kontaktu se školkou, respektive je vůči školce ladit neutrálně až negativně. Obrázek na hlavní stránce je přitom výrazně dětský – děti přitom web nečtou. Je možné zvážit, zda nezvolit neutrálnější ladění, anebo dětské téma z pohledu rodiče, nikoli dítěte.

Webové stránky obou budov nejsou prolinkované.

DOPORUČENÍ

Zatímco web MŠ Pražská působí spíše neformálně a přátelsky a orientuje se svým sdělením na rodiče, jejich potřeby a možnost komunikovat se školkou, působí web MŠ Kollárova věcně a více formálně. Je možné, že je to zčásti tím, že jde o tzv. „hlavní školku“, která zajišťuje i provozní a administrativní funkce. To by však nemělo být na překážku vstřícné komunikaci.

Vzhledem k tomu, že web je jen jedním z komunikačních médií (vedle nástěnky a osobní komunikace), nelze zcela posoudit, zda nejsou ostatní okolnosti zvyšující pocit kontroly rodičů splněny jinde. Přesto lze však dát několik základních doporučení, která mohou zvýšit vstřícnost a jasnost komunikace školky směrem k rodičům:

1. **Zaměřit se na jazyk sdělení** v názvech jednotlivých kategorií i v jejich obsahu. Měly by vyjadřovat zaměření na rodiče jako na partnera a pokud možno obsahovat už výzvu či činnost (viz kategorie „napište nám“). Je rozhodně vhodné vyhnout se formálnímu, neosobnímu či direktivnímu vyjadřování.
2. Provéřít a **zjednodušit strukturu hlavního menu** webu MŠ Kollárova, např.:
 - a. sloučením kategorií jídelna a jídelní lístek
 - b. rozdělením kategorie kontakt na dvě kategorie - kontaktní formulář a kontaktní údaje, vč. mapy.
3. Doporučujeme **sladit vnější komunikaci obou budov MŠ na webu**. Jednak je možné dohodnout stejnou strukturu a názvy rubrik. Weby by měly být vzájemně prolinkované.